

LA MEVA IMPRESSIÓ DE LA CARRETERA

PER ENRIC LLUELLES

LA carretera de plàtans corpulents, plena de solcs i de pols blanquinosa, viu aferrada en el panorama, ja llegendari, de les meves il·lusions infantils. La recordo, talment, amb la suau vaguetat d'un somni plaent en deixondir-nos.

Quan no m'havia mogut encara de la ciutat i les fites geogràfiques en que es desenvolupava la meua vida de noi no atenyien més extensió que els quatre carrers compresos entre la casa on vivia i el col·legi en què m'educava, el bo del meu pare, que era un cotxer industrial, castís i pintoresc com cap altre, em va sorprendre amb aquesta nova: —Demà, hereuet, per malaltia de l'altre cotxer em toca fer el volt dels afores. Voldràs venir-hi?

Si m'haguessin promès una carretada curulla de les meves joguines preferides no m'haurien fet més content. Anar a fora!! Aquest concepte, tanca-va per a mí la prometedora descoberta de qui sap les meravelles. Un món nou que s'oferia als ulls del cos i esbandia els de l'esperit amb visions de la més exaltada fantasia.

Còm deuen ésser els pobles de fora...? I la gent...? Per tot hi deu haver camps, i vinyes, i les cases com les que posem al pessebre, però més grans, és clar... Xemeneies fumoses, ramats de bous, bous que llauren, pallers, rius que s'esmunyen per entremig de l'arbreda...

La meua imaginació de noi ciutadà no sabia desprendre's de la bigarrada i tòpica imatgeria compresa en el panorama rural d'arbitrària composició en què veia representada per Nadal l'escena de l'Epifania.

Les hores de la nit se'm feien eternes. Jo prou apretava les parpelles amb força per tal d'alliberar-me d'aquella mena d'orgia cerebral que em desassossegava, però la son em servia a mitges. Un breu abaltiment i altra vegada el neguit més desficiós i turmentador que abans.

Finalment, el pare vingué a cridar-me. Quatre gambades, el cap sota l'aixeta i vestit en un obrir i tancar d'ulls.

Assegut a la davantera del carruatge, al costat del pare, que, en aquella avinentesa, amb les regnes a una mà, la tralla a l'altra i el *caliquenyo* als llavis, adquiria al meu esguard un aire prossopopèic, emprenguérem ruta ciutat enfora.

Quina impressió, a través dels anys, ha perdurat en mí d'aquella sortida? Un tros de carretera i un hostal. Tota altra cosa s'ha fós en la boira de l'oblit més absolut.

La carretera aquella —que no sé quina és— la veig encara amb precisió minuciosa. Adhuc la sensació que m'extremí en trobar-m'hi commou

avui el meu esperit i em fa vibrar els nervis cada vegada que la recordo. El cotxe lliscava a pleret sota un dosser espesseït de pàmpols verds a l'empar de l'ombra deliciosa i de l'oreig suau i fí que amoi-xava les galtes dolçament amb fregadisses vellutades, frèvoles i fugisseres. A banda i banda, els troncs dels plàtans esponerosos en columnata simètrica emmurallaven, sense amagar-los a la vista dels vianants, els camps de blat i d'hortalissa. Uns claps de sol brillaven en taques circulars damunt la catifa cendrosa que es destriava en petits núvols de pols a cada petjada del cavall. De tant en tant, un pardal s'esmunyia amb vol ràpid i nerviós d'entre les potes de l'animal. Un carro de bast, amb la gran vela blanca, arrossegat per quatre o cinc matxos, ens deixava pas, arracerant-se a la dreta. El pare i el carreter canviaren un salut, com si es coneguessin de tota la vida; i no s'havien vist mai fins aleshores.

Quina llei d'esperit té la carretera que tot ho ajunta i agermana? Fresseu un senderó en l'indret més isolat i ferèstec que volgueu i us semblarà que amb ell descobriu la companyia amable d'un guia cordial que us parla en el silenci de la fraternitat dels homes. I és que el més insignificant corriol no es defineix sinó a força d'ésser calcigat en el mateix espai dies i mesos per homes i més homes; vena per on circula la sang de la civilització amb l'afany de la companyonia, de la sociabilitat. De caseriu a caseriu, cercant dreuera, quants enamorats no hauran obert, entre moltes i gatoses, un caminet lluminós i esperançador? Ara bé, doncs; si els corriols són petites venes afectives, la carretera és artèria poderosa que lliga pobles amb pobles i els alimenta amb l'intercanvi constant de noves idealitats, d'orientacions i frisances de superació que contribueixen a definir, a concretar, cada dia més, la valor substantiva de l'home en la seva vida de relació. És el nexa social per excel·lència.

Deixant a banda tota consideració objectiva, tot matís plàstic, tot efecte espectacular de caire estètic, la carretera ens ha d'ésser tan estimada com la mateixa casa on hem nascut. En l'una obrim els ulls a la vida; per l'altra ens arriben de tots indrets les forces d'ideologies esparses que ens nodreixen la intel·ligència i ens afinen l'esperit. És l'alegoria més concreta de la fraternitat humana. Potser per això mereix les meves preferències, i m'emociona amb la mateixa intensitat avui, quan la travesso amb un auto rabent, que llavors, quan la seguia a pleret per primera vegada, assegut a la davantera d'un carruatge industrial, al costat del meu pare, tan castís, tan pintoresc, tan prossopopèic, amb la tralla a les mans i el *caliquenyo* als llavis.